

10 Adviesnota Huisvesting arbeidsmigranten Oplegvel

1.	Onderwerp	Huisvesting arbeidsmigranten		
2.	Rol van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland	Efficiencytaak		
3.	Regionaal belang	Een steeds groter deel van de arbeid in de regionale economie wordt geleverd door arbeidsmigranten. Kortverblijvende arbeidsmigranten zijn aangewezen op logiesgewijze huisvesting. Werkgevers, uitzendbureaus en huisvesters geven aan dat hiervan een groot tekort is. Belangrijk knelpunt is de beperkte beschikbaarheid van locaties. Vertrek van dit arbeidspotentieel heeft een negatieve invloed op de regionale economie.		
4.	Behandelschema: DB Colleges PHO DB Gemeenteraad DB AB Gemeenteraad	Datum: Informerend	Datum: Adviserend	Datum: Besluitvormend
		17-5-2018	30-5-2018	
5.	Advies PHO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten te verzoeken haar monitor- en aanjaagrol te continueren; 2. De provincie te verzoeken toe te treden tot het ambassadeursteam; 3. Namens de gemeenten twee bestuurlijke vertegenwoordigers aan te wijzen die zitting nemen in het ambassadeursteam; 4. Holland Rijnland te verzoeken het ambassadeursteam secretariael te ondersteunen. 		
6.	Reden afwijking eerdere besluitvorming en wijze afwijken			

7.	Essentie van het voorstel <i>(annotatie zoals op agenda staat)</i>	Gemeenten hebben als rol om huisvestingsinitiatieven vanuit de markt te faciliteren. Gemeenten nemen daarom deel aan het ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten. Deze heeft tot doel huisvestingsinitiatieven te stimuleren, de realisatie te monitoren en knelpunten aan de juiste tafel te agenderen.
8.	Inspraak	Nee
9.	Financiële gevolgen	Binnen begroting Holland Rijnland. Holland Rijnland levert secretariële ondersteuning aan het ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten.
10.	Bestaand Kader	Relevante regelgeving:
		Eerdere besluitvorming: Op 27 juni 2014 hebben de 14 gemeenten, werkgevers, woningcorporaties en commerciële huisvesters het convenant huisvesting arbeidsmigranten Holland Rijnland 2014-2018 getekend.
11.	Lokale context <i>(in te vullen door griffier)</i>	

* weghalen wat niet van toepassing is

Adviesnota PHO (concept)

Vergadering: PHO economie en leefomgeving
Datum: 30 mei 2018
Tijd: 11:00-12:00 uur
Locatie: Alphen aan den Rijn
Agendapunt: 05
Auteur: Dhr. F.H. de Lorme van Rossem
Organisatie: Holland Rijnland

Onderwerp: Huisvesting arbeidsmigranten

Beslispunten:

1. Het ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten te verzoeken haar monitor- en aanjaagrol te continueren;
2. De provincie te verzoeken toe te treden tot het ambassadeursteam;
3. Namens de gemeenten twee vertegenwoordigers (één uit de Duin- en Bollenstreek en één uit de Rijnstreek) aan te wijzen die zitting nemen in het ambassadeursteam;
4. Holland Rijnland te verzoeken het ambassadeursteam secretariael te ondersteunen.

Inleiding:

Een groeiend deel van de arbeid in de regionale economie van Holland Rijnland wordt geleverd door werknemers van buiten Nederland, zogenaamde arbeidsmigranten. Het betreft voornamelijk mensen uit Midden- en Oost-Europa. In 2012 is door ondertekening van de Nationale Verklaring de huisvesting van arbeidsmigranten als regionale opgave erkent. In 2014 zijn de gemeenten voor de periode van vier jaar een convenant aangegaan met werkgevers, woningcorporaties en commerciële huisvesters. Doel van het convenant was het aantal 'bedden' in regio Holland Rijnland met 4.250 uit te breiden. Gemeente heeft als rol om huisvestingsinitiatieven vanuit de markt te faciliteren. Het Ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten is opgericht met vertegenwoordigers van alle convenantondertekenaars. Doel was om huisvestingsinitiatieven te stimuleren, de realisatie te monitoren en knelpunten aan de juiste tafel te agenderen. Het ambassadeursteam is in 2014-2015 ondersteund door inhuur van externe capaciteit door de gemeenten. Per 2016 is deze rol uit efficiency- en kostenoverwegingen overgenomen door Holland Rijnland. Anno 2018 is het convenant aan het eind van haar looptijd. Er zijn 976 bedden gerealiseerd.

Provincie Zuid-Holland heeft verzocht aandacht te besteden aan huisvesting van arbeidsmigranten in het kader van de Regionale Woonagenda en de realisatie van capaciteit te stimuleren en te faciliteren. Het ambassadeursteam verzoekt de gemeenten de regionale opgave te herbevestigen en twee vertegenwoordigers af te vaardigen naar het ambassadeursteam.

Beoogd effect:

In de bestuursperiode 2018-2022 wordt huisvesting arbeidsmigranten als regionale opgave erkent waarop gemeenten faciliteren om verruiming van het aanbod logiesgewijze huisvesting mogelijk te maken. Het aantal te realiseren bedden is afhankelijk van vraag en aanbod tussen werkgevers/huisvesters en gemeenten.

Argumenten:

1. *De regionale economie draait voor een groeiend deel op arbeidsmigranten.*

Onderzoek van Tympaan (2017) schat het aantal arbeidsmigranten in regio Holland Rijnland op 17.000. Werkgevers en commerciële huisvesters schatten het aantal op 25.000 (bron: Taskforce Huisvesting Arbeidsmigranten Holland Rijnland, 2018).

2. *Er is een groot tekort aan huisvesting voor arbeidsmigranten.*

Een quickscan in september 2017 door het ambassadeursteam onder uitzendbureaus en commerciële huisvesters geeft aan dat het tekort de komende twee jaar 3.500 bedden is waarvan er 1.500 per direct benodigd zijn in regio Holland Rijnland.

3. *Zonder gemeentelijk commitment wordt de opgave niet gerealiseerd.*

Er is gedurende de looptijd van het convenant 2014-2018 discussie geweest over de (te vervullen) rol van gemeenten bij huisvesting van arbeidsmigranten. Is het een woonopgave, een economische opgave of een ruimtelijke ordening-opgave? Moet de gemeente pro-actief zijn om de opgave te realiseren of louter faciliteren bij serieuze marktinitiatieven? Werkgevers/huisvesters geven aan dat de noodzaak tot verruiming van het aanbod anno 2018 onverminderd is. In de afgelopen periode is de realisatie (976 bedden) anders dan de geschatte opgave (4.250). De gemeenten kunnen hun commitment op dit thema onderschrijven door de huisvesting van arbeidsmigranten als regionale opgave voor deze bestuursperiode te herbevestigen, door het continueren van het ambassadeursteam. Gemeenten hebben hierbij een faciliterende rol.

NB: Metropoolregio Eindhoven heeft recent onderzoek laten doen naar de rol van gemeenten in de regio m.b.t huisvesting arbeidsmigranten. Hier is het onderzoeksrapport te downloaden:

<https://metropoolregioeindhoven.nl/actueel/ons-nieuws?action=ShowItem&cild=2620>

Kanttekeningen/risico's:

1. *Huisvestingsproblematiek frustreert economische ontwikkeling regio.*

Het niet adequaat faciliteren van de productiefactor arbeid –door huisvesting van de werknemers die niet uit Nederland afkomstig zijn- is een negatieve vestigingsfactor voor bedrijven. Onvoldoende huisvesting kan een negatief effect hebben op de economische bedrijvigheid in de regio.

2. *Convenant is verlopen, Provincie vraagt om continuering inzet.*

Het convenant 2014-2018 is afgesloten op verzoek van het Rijk. Op basis van de Nationale Verklaring is aan betrokken partijen in de aangewezen speerpuntregio's in Nederland gevraagd op regionale schaal de samenwerking aan te gaan om de huisvestingsopgave voor arbeidsmigranten te realiseren. Deze samenwerking is in de meeste speerpuntregels vastgelegd in een convenant. De looptijd van convenant is medio 2018 afgelopen. Provincie Zuid-Holland heeft de regio's gevraagd (o.a. bij het

verzoek tot indiening van een regionale woonvisie als onderlegger van de woningbouwplannen) aandacht te besteden aan de huisvesting van arbeidsmigranten. Betrokken partijen zijn vrij de vorm tot samenwerking hiertoe te kiezen. Voorgesteld wordt geen nieuw convenant aan te gaan, maar de samenwerking tussen partijen te stimuleren door gezamenlijk het ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten in stand te houden. Deze heeft tot doel huisvestingsinitiatieven te stimuleren, de realisatie te monitoren en knelpunten aan de juiste tafel te agenderen. Voorgesteld wordt de provincie uit te nodigen deel te nemen aan het ambassadeursteam.

Financiën: Ondersteuning van het ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten door Holland Rijnland wordt geleverd vanuit de beschikbare uren voor het thema 'wonen'.

Planning: Afvaardiging van bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit gemeenten in regio Holland Rijnland naar het ambassadeursteam huisvesting arbeidsmigranten is gedurende de bestuursperiode 2018-2022 tot aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2022. Het ambassadeursteam komt ad hoc –op basis van actualiteit- bijeen, gemiddeld 2 tot 3 keer per jaar. In het ambassadeursteam zijn de volgende partijen vertegenwoordigd:

- Onafhankelijk voorzitter: Jan Uit den Boogaard (voormalig wethouder Kaag en Braassem en voormalig DB-lid Holland Rijnland)
- 2 wethouders uit regio Holland Rijnland (één uit de Duin- en Bollenstreek en één uit de Rijnstreek)
- Woningcorporaties: vertegenwoordigd door Johan van Buren, Woonstichting Vooruitgang
- Werkgevers: vertegenwoordigd door Nico Geerlings, Directeur Flexibel Human Services
- LTO Noord afdeling Duin- en Bollenstreek, vertegenwoordigd door Wim van Haaster, voorzitter LTO D&B-streek
- Expertisecentrum Flexwonen voor arbeidsmigranten, vertegenwoordigd door Wim Reedijk of Johan van der Craats
- InformatiePunt Polen (IPP) voor de Duin- en Bollenstreek, vertegenwoordigd door Ewa Idzardi
- Provincie Zuid-Holland, te vertegenwoordigden door Victor Gijsbers
- Secretariaat door Holland Rijnland, vervuld door Frans de Lorme van Rossem

Communicatie:

Holland Rijnland stelt een persbericht op voor publicatie in de lokale pers en op de website van Holland Rijnland en gemeenten.

Evaluatie:

Voor de Regionale Woonagenda is een uitvoeringsagenda opgesteld. Hierin is voorzien in een regionale monitor voor de woningbouw en aanbevelingen voor flexwonen. Hierin wordt huisvesting voor arbeidsmigranten meegenomen.

Bijlagen:

- I. Rapport Tympaan, 2017: 'Huisvesting arbeidsmigranten. De vraag naar, het aanbod aan en de mogelijke rollen en taken van de provincie Zuid-Holland'.